

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.

INSERATE
se primesc la Administrațiunea în Brașov și la următoarele

BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukas Nachf.,
Nuss. Augenthaler & Emmerich
Lerner, Heinrich Schalek, A. Oppel
in Budapesta: la A. V. Goldberger,
Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o colônă
10 bani pentru o publicare. —
Publicări mai dese după tarifa
și învoială. — **RECLAME** pe
pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

A N U L L X I V .

„GAZETA“ iese în fiecare zi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 A. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.

Se prenumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe 6 luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un exemplar
10 bani. — Atât abonamentele
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 95.

Brașov, Luni-Marți 1 (14) Mai.

1901.

Cestiunea incompatibilității.

Mult sgomot s'a făcut în jurul cestiunii revizuirii legii de incompatibilitate. Și era lucru firesc să fie așa, fiindcă sunt în joc mari interese materiale ale acelor, cari prin principiile stabilite de către comisiunea însărcinată cu compunerea proiectului de revizuire, sunt amenințați de a deveni în viitor incompatibili, adică să nu mai potă fi deputați.

Se știe, că pe când s'a fost început discuțiunea despre revizuire, foile opoziționale maghiare publicau liste lungi cu numele acelor deputați, cari ocupă posturi productive la conducerea institutelor de bani și a întreprinderilor industriale, cari atârnă mai mult s'eu mai puțin dela sprijinul statului, din care cauză ar trebui să fie incompatibile cu mandatul de deputat, ca ast-fel să se delăture posibilitatea de influențare a guvernului în interesul acelor institute și întreprinderi.

Din aceste liste lipsea numai o mică minoritate a deputaților guvernamentali; partea cea mai mare sunt căpătuiți într'un fel s'eu altul cu ast-fel de posturi lucrative.

Chiar și după revizuirea legii de incompatibilitate însă, așa cum o propune amintita comisiune, — precum constată o foie opozițională, — nu se va schimba mult situațiunea de mai înainte. Dispozițiunile proiectului de revizuire nu fac să înceteze toate modurile de intervenire a deputaților în ce privește favorurile acordate taxelor de drum de fer, sprijinirea căilor ferate vicinale, s'eu favorisările la magazină.

„Rămân der toate cum au fost, rămâne corupțiunea și rămâne domnia tiszaiștilor, care se bazează pe acesta“ — exclamă amintita foie „Alkotmány“; — ér ca să dea mai multă tăria cuvintelor sale, înșiră cu numele garda tiszaiștă a celor căpătuiți pe la diferitele institute și întreprinderi, cari reprezintă o cetă respectabilă de șapte-zeci și mai bine de guvernamentali și liberali.

Am lăsat să premergă aceste observări, pentru-ca să servescă la o mai bună înțelegere a celor petrecute alaltă-sără în conferența partidei liberale, în care s'a sulevat cestiunea noului proiect de incompatibilitate.

Înainte de acesta cu vre-o două zile Coloman Tisza a aflat de bine a face unele declarații într'o scrisoare, ce a publicat-o cu privire la atitudinea sa în cestiunea de față. El desminte mai întâi, că ar fi dis, că „va vedé el, decă il vor alunga din partidul, pe care însu-și l'a întemeiat“, — der confirmă de altă parte scirea, că va face propuneri de modificare în desbaterea specială a proiectului și pune în vedere, că decă aceste amendamente nu i-se vor primi, la a treia cetire a proiectului de lege va vota în contra lui și va trage și consecența, esind din partid.

În conferența partidei guvernului Tisza a mai înblândit puțin declarațiunile sale premergătoare dîcînd, că ceea-ce a dis, n'a fost o amenințare, ci „și-a împlinit numai o datoriă față cu partida“, că el primesc proiectul în general, fiindcă sperază, că în desbaterea specială „se vor îndrepta mai multe scăderi ale lui“. Va atârna dela modul cum se vor face aceste îndreptări, ce atitudine va lua Col. Tisza mai de parte; astăzi încă nu vrea să se lege în nici o direcțiune.

Ministru-președinte Szell la rîndul s'eu a declarat, că va stărui pentru principiile depuse în noul proiect de lege, pentru care se va întrepune cu totă hotărîrea. El a pus astfel de fapt cestiunea de cabinet și de partid.

Foia guvernului raportază, că vorbirea lui Coloman Szell, ținută de altfel într'un spirit conciliant, a fost primită cu „aplause sgomotose“ de către majoritatea partidei, pe când espunerile lui Coloman Tisza, cari au culminat în afirmarea, că printr'o „strictă incompatibilitate“ s'ar eschide din parlament mai mulți bărbați de aceia, cari fac „potența politică și intelectuală a camerei“ și cari sunt totodată „factori însemnați în viața economică“, fură ascultate cu atențiune încordată, der n'au produs acel entusiasim ca vorbele ministrului președinte. Asemenea se se fi petrecut și cu vorbirile lui Hieronymi, a contelui Aladar Sechenyi și a contelui Stefan Tisza, cari au vorbit în același sens ca „generalul“ lor. Coloman Tisza.

A mai vorbit în fine și contele Albert Apponyi, care a pledat pentru independența parlamentului, căreia trebuie—dise— să i-se supună toate celelalte momente, și a sprijinit călduros pe ministru-președinte lăudând „calitățile lui superioare“.

Încă îndată după replica, ce a făcut-o la vorbirea ministrului-președinte și pe care a terminat-o cu cuvintele „Mi-e dor de un aer mai bun“, Coloman Tisza a plecat din sala de conferență. Foile amice lui susțin, că n'a vrut să dîcă cu citatele cuvinte alta, decă vrea să iasă din sala unde aerul era înăbușitor.

Orî cum le-ar fi înțeles creatorul și fostul șef al partidei liberale, „generalul“ de astăzi, cel încă atât de influent, va avé să jöce un rol însemnat în decursul desbaterei din cestiune. Cum il va juca, atârna dela tactica lui viclenă. A dis, că nu vrea să-și lege de pe acum mâinile. Cei mai mulți dintre așa numitele „forțe politice și intelectuale parlamentare“ sunt în inima lor cu acela, care pledeză pentru interesele lor materiale, der nu cutéză să se pronunțe fățiș, ca să nu se strice cumva de pe acuma cu Szell și să-și pîrdă astfel speranța de-a mai fi realeși.

E foarte probabil, că Coloman Tisza cu ai s'ei urmăresce tactica de față numai pentru-ca să störcă cât mai multe concesii la desbaterea specială a proiectului de lege, în fa-

vorul „gardei“ sale, ér în cele din urmă va rămâné tot unde a fost și nu va părăsi partida, care și astăzi e tot aceea și tot așa, precum a alcătuit-o el. Într'ênsa se află — dîce amintita foie — și ați mulți „cavalieri ai muncii productive“ și „matadori ai activității economice“, cari n'au jurat pe învățăturile morale ale lui Cato; toți aceștia vor rămâné și de aici în colo în partid — unde s'ar și duce? — și se vor grupa în jurul lui Coloman Tisza.

A fost o iluziune a lui Szell și Apponyi a crede, că vor puté supune unei cure radicale moravurile rele și periculoase incuibate în urma unui regim de volnică și de corupțiune atât de îndelungat. Cura ar fi radicală numai atunci, când ea s'ar estinde asupra întregului organism al statului, când ar stêrpi nedreptățile și corupțiunea din rădăcină, delăturând odată pentru totdeună toate favorurile și privilegiile, de cari abusează în măsură așa de mare celele elementului dela putere, în detrimentul covârșitörei majorității a populațiunii statului.

„Fremdenblatt“ despre întrevăderea din Abbazia. Orgaunul ministeriului de externe din Viena „Fremdenblatt“ scrie următoarele despre întrevăderea Regelui Carol cu Regele George al Greciei în Abbazia:

„Întelnicerea regelui George cu Regele României au comentat-o diarele din București și Atena cu aceea, că raporturile amicale existente între cele două state se vor consolida prin întelnicerea aceasta. Abstragînd dela acesta părere, după noi pe deplin motivată, în presa din Balcani se arată icî colo tendența, ca acestei întelniciri curat amicale să i-se atribue öre-care ascuțit îndreptat în contra pretinselor aspirațiunilor ale altor state balcanice. Întelnicerea din Abbazia, pe lângă raportul amical dintre curțile din București și Atena, este un lucru atât de firesc, încât e de prisos a căuta în ea öre-cari scopuri ascunse contra altui grup al statelor din Balcani. Din punct de vedere austro-ungar întelnicerea celor doi monarhi trebuie salutată cu sinceră simpatie, ca orî-ce alt eveniment, care e acomodată a promova relațiile amicale imprumutate între statele din Balcani“.

O notă a Agenției „Havas“ din Paris, în formă de depeșă din Viena, risipește temerile în privința întrevăderii dela Abbazia dîcînd, că ea nu țintesc decă la asigurarea liniștei în Balcani și că apropierea greco-română nu are caracter anti-slav.

Un cuvînt al moștenitorului de tron. Diarele cehice spun, că arhiducele Francisc Ferdinand, moștenitorul tronului, s'ar fi rostit în chipul următor asupra împăcării naționalităților din Austria:

— „În politică va fi prețait mai mult acel om, care va sci să resolve pe cale paofnică opozițiunile naționale spre mulțumirea tuturor naționalităților Austriei. E în interesul acestui stat și a tuturor locuitorilor lui, cari cugetă cinstit, ca acesta descurcare să urmeză cât de curînd, căci din cîrta de ađi sufer toate clasele populațiunii și toate țările. Pöte că e mai lesne astăzi să ne apropiem de soluțiunea acestor

te grele cestiuni, căci acum înaintea tuturor Austriacilor cinstiți stă un interes comun estrem de mare. E vorba de-a apêra și ocroti acest imperiu în contra acelor elemente, cari sub mantaua religiunii pun în curs de vice periculoase, ce sunt îndreptate contra temeliiilor statului și ale dinastiei. Conducătorii tuturor partidelor ar trebui să îngrijescă a înlătura tot ce desbină și a pune numai acele momente, cari favoriséză unirea.“

Cestiunea macedoneană. „Neue Freie Presse“ scrie: După-cum ni-se anunță din Constantinopol, din isvor sigur, guvernul bulgar a suferit acolo o înfrângere în cestiunea macedoneană. În urma compromisului cu comitetele „macedonene“, a alegerii „moderaților“ în congresul macedonean, precum și a Te-Deum-ului pe care l'au ținut macedonenii cu totă arestarea șefilor lor, guvernul Karaveloff a socotit momentul oportun de-a începe o acțiune în favoarea reformelor în Macedonia sondînd în această privință părerea ambasadorilor, der mai cu sémă căutînd a căștiga sprijinul lui Sinoviev, reprezentantul Rusiei la Constantinopol. Ca motiv pentru această acțiune s'au dat scirile sistematice răspândite și de presa ministerială bulgară despre crădimele ce le-ar fi sêvîrșit Turcii în Macedonia, mai ales cu ocazia ultimelor arestări de Bulgari. În adevăr, atât agentul diplomatic Geșof, cât și delegatul special al prințului Ferdinand, Stancioff, care avea pentru Sinoviev chiar o scrisore autografă a prințului, au făcut o încercare în direcțiunea de mai sus. Amîndoi s'au prezentat ambasadorului rus și s'au plîns de „fiorósele crădimi“ ale autorităților turcesci din Macedonia — crădimi, ce fac imposibilă ținerea în frâu a macedonenilor din Sofia.

De data acesta purtătorii acestor plîngerii au nimerit-o rău la Sinoviev. Acesta li-a declarat, că posedă rapörte consulare speciale și sigure din Macedonia cari arată în deplin acord, că arestările de Bulgari, cari cei mai mulți erau criminali ordinari s'eu chiar așilători direcți revoluționari pe teritoriul otoman s'au făcut în mod foarte legal și conform ordinelor extrem de moderate trimise din Yildiz Kiosk; că toți ceilalți ambasadori au primit aceleași sciri dela consuliile respectivi; că și guvernul bulgar trebuie să fie informat în același sens de către agenții s'ei comerciale și că Bulgarii ar face mai cuminte să nu mai agite.

Congregațiunea din Lugoș.

În revista din numărul trecut am făcut amintire despre adunarea de primăvară a comitatului Caraș-Severin ținută Joi în 9 Mai la Lugoș. Desbaterile acestei adunări sunt importante, de aceea dăm după „Drapelul“ următoarele amănunte:

Ședința primă a fost deschisă de fișpanul Fogany, dînd espresiune dorinței sale, ca obiectivitatea, liniștea și înțelegerea frătescă să domnescă în desbaterea asupra obiectelor importante puse la ordinea zilei. După vorbirea de deschidere a luat cuvîntul d-l

Cor. Brediceanu: D-sa face interpellare în cauza libertății de intrunire accentuînd, că stăm în prejma alegerilor de deputați pentru dieta din Budapesta și fără de dreptul de liberă intrunire nici legea despre judicatura curiei în materiă de ale-

gere, nici legea de incompatibilitate, nici ștergerea legii prin care se face pendentă exercitarea dreptului de alegere dela plătierea dării, nici buciunata opriri a oficianților dela ingerință și presiuni, nu plătesc nimio, fiind-că cea mai elementară condițiune a libertății e dreptul de intrunire, dreptul de a comunica, împărtăși vederile și convingerile. Pentru partida domnitore e liber acest drept și nici abuzul cu el nu se pedepsește; pentru contrarii politici ai guvernului acest drept este restrins, ăr pentru naționalității dreptul de liberă intrunire e cassat. Intrăbă, deocă s'au făcut pași la guvern în privința acésta și cu ce rezultat, ăr deocă nu, au de gând să facă?

Fispanul dice, că nu e dator să răspundă, dăr asigură, că alegerile vor fi libere.

Virgil Tomiciu interpeleză în afacerea desființării școlii confesionale din *Sudriaș*, arătând volnicia organelor administrative, cari au vândut terenul școlii confesionale gr. or. române pentru a-se acoperi cheltuețile cu înființarea unei școle comunale.

Vicespanul răspunde, că va cassa decisiul ilegal și la proxima ocașiă va raporta.

În ordinea interpelărilor urmă interpelarea d-lui Dr. G. Dobrin în cestiunea *dreptului limbei românesce*. Țtă interpelarea:

„Trinitatea, „dreptate, drept și lege“, care și-a luat-o de devisă guvernul ce stă ađi la cărma țerei și cu care ne-a salutată și d-l comite suprem, când și-a ocupat scaunul în comitatul nostru, — la noi nu voesc să se intruzeze. Sunt încă o mulțime de afaceri în comitatul nostru, cari stau în crasă contradicere cu „trinitatea“ mult lăudată, de care noi numai auzim, dăr nu o vedem realizată. Așa vedem, că deși statutele comunale dispun, ca *tote protocoalele în comune să se fiind în limba protocoală a respectivei comune*, totuși la noi mai în toate comunele protocoalele se pōrtă în limba statului. Si acest esces de zel din partea oficianților neconșcii de datorințele lor merge până într'acolo, că chiar și în comune cu populațiune pur românescă, pe lângă desconsiderarea intereselor poporului și deși nimeni în comună nu știe unguresce—tote protocoalele le scriu numai unguresce. Ce rezultă apoi din acésta anomalie? Aceea, că poporul nu are cunoștință nici despre ceea ce el însuși hotăresce să se întempele în comună. Incorectitate și ilegalitate e și aceea, că toate inscripțiile de prin sate: arătătoare de drumuri, numele comunelor, oficioile, la calea ferată etc., sunt scrise numai în limba ungurescă, pare că acestea nu ar avé să servescă poporului din comitatul nostru, care 90% e românesc. De unde să-și câștige stratul de jos al populațiunii cunștințe de datorințele sale față de comună, comitat și stat, când nici „Tilos“, nici „vigyázás ha jön a vonat“ nu iertat să fie scris în limba lui românescă, ca să pricepă. Cu toate acestea pedepsele merg strună și fără milă! Iti vine a crede, că la noi toate lucrurile cu deadinsul se întempele astfel, ca poporul să rămână cât mai în rătăcire, ca astfel să dea cât mai bun material de pedepse și despoiare. Într'eb dăr pe d-l comite suprem, că are cunoștință despre aceste anomalii, știe că la noi nu se respectă statutele comunale și cu călcarea acestora protocoalele în comune ca limbă protocoală română, se pōrtă numai în limba ungurescă; — știe că inscripțiunile sunt numai unguresce și deocă da — are de gând să pună capăt acestei stări ilegale; — deocă nu află de bine să se informeze și apoi ce are de gând să dispună?”

Vicespanul promite intervenire energetică, ca statutele să se eșcute.

(Va urma.)

La cestiunea „ajutorului de stat“.

Din archidiaconia Blășiului, Aprilie 1901.

(Estras dintr'o coresp. part.)

...După cum se vede și din cercularul esmis cu privire la împărtășirea ajutorului de stat în archidiaconia Blășiului, cu puține modificări, preoții cari au fost luați la țintă în anul trecut și acum sunt descon-

siderați. Nu știm de ce tocmai față cu archidiaconia a procedat guvernul atât de nedrept și vătămător la împărtășire?

Opiniunea publică e, că: Es. Sa Părintele Metropolitan, cu Prea V. Ordinariat metropolitan, în atari condițiuni ne mai pomenit de umilitore, să fi respins împărtășirea banilor...

Acum vine întrebarea, ce va fi cu cei de-apurarea desconsiderați de către guvern? Căci dăr și aceia pōrtă sarcina preoției ca și ceialalți! Arăta-va națiunea îngrijirea sa față de ei?*) P. V. Ordinariat, nu va afla vre-un mijloc, ca să pōtă mângăia și pe aceștia cum-va?...

S'au aflat mulți mecenaiți, cari prin sume însemnate au făcut diferite fundațiuni filantropice, mai ales pentru studențime, dăr de ameliorarea sorții preoțesci nimeni nu și-a adus aminte... Am vădut tineri, cari absolvând cu stipendii studiile, după absolvire au trecut în castele străine îngnorându-și națiunea, care l'a hrănit, pe când preoțimea, deocă ar fi fost salarisată după cuviință, ar fi putut orosece din fiil săi cei mai buni stegari ai națiunii**).

Și deocă pe viitor vom rămâne tot așa, atunci preoțimea nu va mai fi pentru națiune, ceea-ce a fost în trecut.

* * *

Privitor la împărtășirea ajutorului de stat în archidiaconia Blășiului, „Unirea“ dela 11 Maiu n. scrie următoarele:

„Cele scrise de noi au aflat resunet în diaristica noastră într'egă, care n'a șovăit a infiera procedura acésta excepțională urmată față de preoțimea noastră și numai față de preoțimea noastră.

În special ne-a înveselit atitudinea confrăților dela „Telegraful Român“. Ei pentru moment sunt „beati possidentes“, și cu toate acestea ved, că nu este bine a ne încredința ajutorului omenesc, ci stărue, ca noi de noi și dela noi să ne creăm condițiuni unei vieți, ceea-ce le face onore. Ne pare bine, că nu-i orbesce constelația momentului. Ne pare bine, că și ei nutresc convingerea: *Timeo Danaos et dona ferentes*.

Atitudinea conglășitoare a diarelor noastre în chestia ajutorului nostru de stat e binevenită pentru noi și din alt punct de vedere. Anume, în anii trecuți, la locurile mai înalte, vina pentru neîndreptățirea clerului nostru se arunca pe umerii noștri. Deocă „Unirea nu agită — așa se dicea — atunci trebile se puteau compune și împăca, dăr după agitațiile „Unirii“ se impune guvernului o atitudine intransigentă.

Am înghițit și imputarea aceea nedreptă. Am arătat numai, că „Unirea“ nu este organ oficios, nici chiar semioficios al metropolitanului. Pe cōrdele „Unirii“ am aplicat „sordina“ și am înădușit isbucnirea durerii noastre cumplite, ce o simțiam la vederea chipului sfânt, al Sionului românesc, scupat și batjocurit. N'am voit să zăi ridicăm greutăți în calea regulării ecuitabile și corespundătoare a ajutorului de stat.

Si ca să dovedim, că nu stăm sub stăpânirea patimei, vom recunoșce, că ceva pași de îndreptare s'au făcut. Anume s'a șters condiția cea mai umilitore a împărtășirii ajutorului de stat: vidimarea solgăbiraelor. Condiția acésta era nesuferită; ea însemna ridicarea solgăbiraelor peste autoritatea singur competentă a preotului, peste autoritatea Ordinariatului.

S'a mai șters și *oprește de-a subtrage preoților din ajutorul de stat sumele cu cari datoresc fondurilor diecesane amăsurate statulelor vigente*.

Nu denegăm acestor îmbunătățiri recunoștința noastră. Dăr nu putem să retăcem, că prin aceste aprōpe nimio nu s'a sanāt din relele de mai înainte. Întru adever, ajutorul de stat se dă pentru despăgubirea preoților după pierderile, ce le-au suferit prin introducerea legilor politico-bi-

*) Ei bine, dăr preoțimea noastră nu face parte, și încă foarte însemnată, din națiunea noastră. De ce nu s'a îngrijit și nu se 'ngrijesce înainte de toate ea, ca să-și asigure un viitor vrednic și independent? — Red.

**) Deocă preoțimea noastră își va aștepta scaparea dela mecenaiți, atunci ea nu-o va dobandi nici-odată. Ore pentru ea să n'abă valōre devisă: „Ajutaiți și Dumnezeu iti va ajuta“? Și apoi, fiind vorba de stipendii, nu au fost între acéștia și fiil de preoți mai mulți încă decât alții și nu s'au dat și se dau stipendii chiar clericilor? Ar fi bine ca preoții noștri dela sate să fiă mai deștepți și mai prevădători și să n'aștepte scaparea decât numai dela propria lor hărnicie și vrednicie! — Cetiți ce spune cu privire la acésta și fōia „Unirea“ din Blăși în articolul, ce-l reproducem ađi: — Red.

sericesci. Deocă e așa, atunci unica dreptate posibilă este, ca atata să se deie proporțional fie căru preot, pe cât a pierdut, și ca la împărtășirea ajutorului de stat afară de criteriul acesta, altul să nu pōtă avea loc.

În schimb vedem, că tocmai de acest principiu nu se ține nici un cont.

Nu mergem noi până acolo, căt pe toți preoții noștri împărtășiiți din ajutor să-i declarăm de vânduți, de unelte ale organelor politice. În cele mai multe casuri nici vorba nu pōte fi de așa ceva. Și să și ferescă Dumnezeu, că altcum n'ar rămâne, decât să desperăm de viitorul nemului și al bisericei noastre.

Ori cum ar fi însă, dăr împărtășirea unora cu sume relativ enorme și preterarea altora, arată, că de principiu mai sus amintit, ca toți preoții să fie desdăunați în proporția pierderilor suferite, nu se ține cont. Și aici e nedreptatea, și aici e nesocotirea Ordinariatelor, și aici e isvorul demoralisării.

Noi șcim, că Archiereii bisericei noastre n'au întrelăsat nici o ocașiune pentru a sana acest rău; șcim, că și mai de ourend s'au făcut pași pentru a întorce lucrurile spre mai bine. Care va fi rezultatul demersurilor? — nu șcim.

Dăr tocmai fiind-că nesigur e succesul, de altă parte fiind că poziția noastră e foarte gingașă, ne bucurăm de consensul unanim al foilor noastre întru relevarea mării și strigătoare nedreptăți, ce se face clerului nostru prin împărtășirea de până aici a ajutorului de stat.

Frații dela „Telegraful Român“ din pățania noastră au tras învătățuri, și sinodul lor, în butul bunăstării actuale, a decis înființarea unui fond central pentru dotarea preoției, ca la un moment de nevoie biserica fraților noștri să pōtă renunța la congrua dată din vistieria statului.

Noi — o mărturisim cu durere — n'am avé curajul a ne gândi măcar la un asemenea lucru. Rațiunile fondului viduorfanal arată, că pe preoții noștri nu-i dōre nici de sōrtea vėduvelor și orfanilor săi. Sunt puțin, cari își plătesc taxele, și cari le plătesc, le plătesc cu chiuși vai. Să mai cerem dela ei contribuiri la un fond de congrua?

Este scris, că n'a pierit încă nici un popor, decât numai din vina sa proprie.

Deocă robia ne va fi sōrtea și pentru viitor, apoi noi vom fi de vină“.

Mai departe fōia bisericească din Blăși arată, că cu totă renumerația slabă a preoților, totuși ei cu puțină abnegare ar puté plăti taxa de 2—4 florini pentru vėduvele și orfanii lor și încă odată 'atât pentru un fond de dotare a preoției; și încheiă așa:

„Nu e decă mântuire în ajutoarele de stat. Și de aceea dreptate au frații neuniți, când își crează fond de salarisare.

Noi?

Noi nu ne îngrijim nici de sōrtea vėduvelor și orfanilor, ci le lăsăm în ulițe.

Deocă nu ne îngrijim noi de noi, apoi nu suntem vrednici de o tratare mai bună de cum ne împărtășesce guvernul cu împărtășirea ajutorului“.

Din străinătate.

Conflictul cu Pōrta. Se telegrafază din Constantinopol: Pōrta a adresat ambasadorilor o nouă notă dicend, că instituțiunea postelor străine n'ar avé o basă legală. Pōrta formulază aceleași acușățiuni ofensătoare la adresa ampioiaților străini și cere din nou suprimarea imediată a postelor străine. Ambasadorii au înapoiat nota lui Tevık-pașa, subsecretarul de stat al marelui vizirat, declarând, că nu o pot primi din cauza acușățiunilor ofensătoare ce conține. — Vaporul francec „Congo“, care a plecat în Siria, a refusat de-a lua coletele postei turcesce. Ambasada Franceiei a dat ordin la doi staționari franceci de a-se ține gata pentru ori-ce eventualitate. Se asigură, că vaporul rus „Tareviciul“, care va pleca spre Siria, va primi coletele postei otomane.

Convențiunea sērbo-rusescă. Fōiei berlinese „*Neueste Nachrichten*“ i-se telegrafază din Petersburg, că în cercurile guvernului rusesc a făcut rea impresiă cunoscuta desmășire, ce a dat'o ministrul plenipotențiar *Cristici* din Viena diarului „*Times*“, care răspândise șvonul despre încheierea unei convențiunii militare între Rusia și Serbia. Se crede în amintitele cercuri, că desmășirea acésta a fost stōrsă de oficiul

de esterne austro-ungar. De altfel în Petersburg domnesce părerea, că Austro-Ungaria n'are causă de a-se neliniști, căci despre o convențiune sērbo-rusescă nu pōte fi vorba. Rusia n'are lipsă de sprijinul Serbiei, căci Serbia nu pōte ajunge nici-odată în pozițiunea dea pași ca sprijinitor a imperiului rusesc. — „*Neueste Nachrichten*“ adauge la acésta: Cum-oă nici fumul acesta nu s'a născut fără foc, o arată mai bine împrejurarea, că în școlă militară sērbescă s'a introdus limba rusescă ca studiu obligator.

SCIRILE ȐILEI.

— 30 Aprilie v.

Societatea acad. social-literară „România Jună“ își sērbeză aniversarea de 30 de ani a înființării sale. Din incidentul acesta va ține o *ședință festivă*, duminecă, în 19 Maiu st. n. în sala dela restaurant „*Zum grünen Baum*“, VII, *Mariahilferstrasse* 56. Inceputul la orele 8 sēra.

Ordinea de Ȑi: I Partea oficioasă: 1) Cuvēnt de deschidere, 2) Discurs festiv, 3) Salutarea oșpeților. II Partea socială.

Concertul și balul tinerimeii române din Cluși. Despre frumoșă serată aranjată de tinerimea noastră universitară din Cluși, ni-se scrie cu dată de 10 Maiu n.: „Cu bucuriă vė comunic, că concertul și petrecerea noastră de ieri sēră au reușit splendid. S'a întrunit un public ales și foarte numeros românesc, din loc și împrejurime, ba și din depărtări mai mari au sosit familii distinse, așa din Sibiu, Brașov etc. La concert au concurs d-șorele: Piso (violină), Isac (piano), Gal (sopran), Opriș (piano) și d-nii: Șorban (violină) și Popovici (tenor), secerând cu toții multe și meritate aplause. Sala Redutei orașenesce era ticsită de vizitatori. S'a jucat și „*Romana*“ de vre-o 40 pārechii, apoi în paușă „*Călușorul*“ și „*Bătuta*“ eșcute de vre o 30 tineri îmbrăcați în costume naționale. *Petrecerea* a avut un venit frumos, care servese spre ajutorarea tinerilor universitarii români lipsiți de mijlōce. Pentru-oă să nu trecă însă nici acésta petrecere românescă în centrul șovinistilor ardeleni fără turburare, poliția „vigilentă“ din Cluși a găsit cu cale a soma pe tinerii din comitetul arangiator să-și ia jos tricoul dela cocardele ce le purtau. — A trebuit dăr să li-se reamintescă și celor întruniți la serata acésta trista situațiune, în care se află poporul nostru, a trebuit să se tōrne și în pāharul veseliei frățesce de Joi sēra câte-va picături de venin șovinist. Și a fost bine așa, căci Români în împrejurările de față nu trebuie să uite nici un moment, nici chiar în mijlocul petrecerilor, că asupra capului lor atērnă sabia despotismului erei de maghiarisare.

Desvėlirea monumentului regretatului G. Candrea s'a amānat din nou pe Ȑua de 20 Maiu st. v. (Rosalii) din causă, că d-l sculptor C. Bălăcescu a telegrafat din Milano, că nu va puté termina lucrarea, ca până în 3 (16) Maiu monumentul se pōtă fi ridicat în Graz.

Faptă nobilă. D-l paroh gr. or. Constantin *Cotișel* din Certege și-a asigurat viața la banca „*The Mutuală*“ pe suma de 10,000 cor. în favorul bisericeii gr. or. române din Certege. Fapta acésta nobilă se laudă de sine.

„**Cronica**“ se va numi un nou diar politic cotidian, ce va apare în Bucuresce la 2 Maiu v., în editura tipografiei Thoma Basilescu. În politică „*Cronica*“ va fi sfătuită de d-l deputat George Panu.

Ofițeri austro-ungari în Roma. Precum se anunță din Roma, Regele Victor Emanuel a primit Vineri o deputațiune compusă din 28 ofițeri austro-ungari. Primirea a fost foarte cordială. Deputațiunea a fost primită și de regina vėduvă Margareta.

Limba rusescă în Serbia. În Belgrad și în orașele principale ale Serbiei s'a înființat o societate culturală cu meniunea de-a propaga limba și literatura sēr-

bescă. Acum în urmă un ucaz regesc ordonă, ca învățământul limbii rusești să fie obligator în academia militară din Belgrad.

Un nou vapor italian. Flota italiană se va îmbogăți în curând cu un nou bastiment de război de clasa 1-a, „Regina Margareta“, care va fi lansat în curând la Spezia. „Regina Margareta“ va avea o lungime de 130 de metri, o lărgime de 23,84 metri și o deplasare de 13,426 tone. Armamentul va cuprinde 4 piese de 305 milimetri, 4 piese de 203 milimetri cu tir repede, 12 piese de 152 milimetri cu tir repede, 16 piese de 76 cu tir repede și 8 de 47 milimetri. Aparatul motor, compus din două mașini, va avea o putere totală de 19.000 cai și va fi alimentat de 28 cazane cu tuburi. Se crede, că „Regina Margareta“, cu toate dimensiunile sale, va pute străbate 20 jum. noduri pe oră. Afară de „Regina Margareta“, marina italiană mai are în prezent în construcția 23 bastimente de război, de diferite tipuri.

Debarcarea nenorocită a unui balon. Din Viena se scrie următoarele: În dimineața zilei de 7 Maiu n. c. trei ofițeri din armata austriacă, un locotenent și doi sublocotenenti, au plecat cu „balonul jubilar“ de pe câmpul balonelor de lângă arsenal și după o călătorie foarte furtunoasă de trei ore au ajuns asupra comunei Teschen, aproape de Troppau, unde cu mare greutate abia au putut debarca. Deja la înălțarea lor cu balonul, i-a ajuns o furtună mare, care a dat mult de lucru aeronauților. Celeritatea vântului era de 100 klm. pe oră. Pentru-ca să nu fie mai departe aruncați de furia furtunii, ofițerii s-au decis ca la un moment binevenit să debarce. Când ajunseră în Silesia, aproape de orașul Troppau, un teren deschis se întindea sub picioarele lor; acesta li-s-a părut a fi potrivit pentru debarcare. Aeronauții au tras frânghiile pentru a spinteca balonul, ceea-ce se face totdeauna, ca să iese gezurile și astfel se pot debarca. Furtuna furibunda peste câmpii. Locuitorii de pe acolo spun, că de mult n'au pomenit așa un orcan, ca cel din ziua aceea. Balonul, care acum se apropia de pământ, a fost luat de vânt. Aeronauții deja se aflau aproape de pământ, un ofițer a lăsat coșul ca să debarce, dăr în urma iritațiilor și a oboselilor a amețit. Când unul din camerații săi vădă în ce pericol se află ofițerul, lăsa și el coșul, ca să-l încurajeze, și astfel amândoi au fost țiriți pe jos. Ambii ofițeri au fost greu răniți. Conducătorul balonului, locotenentul, a scăpat sănătos; lui îi succese a părăsi balonul într'un moment binevenit. Ambii ofițeri răniți au fost primiți în casa unui proprietar, unde li-se dă ajutorul medical.

Războiul din Africa sudică.

Soirile mai nouă ne spun următoarele:

O telegramă din Londra cu data de 11 Maiu dăce, că situația Englesilor în Transvaalul vestic e ne mai suportabilă. Generalii burii Dewett și Delarey operază după un plan comun și au silit pe generalul engles Babington să evacueze și pustiască Hartbeesfontein și să se retragă în Klerksdorp. În Transvaalul ostic Botha a forțat pe generalul Plumer, să înceteze de al mai urmări și să se retragă într'un suburbiu al Pretoriei. Generalul Kitchener a trimis în Anglia 18 companii yeomanri, cărora nu le mai putea lua nici un folos. Situația lui Kitchener se înrăutățește zi de zi.

Din Bruxella se anunță: Gerourile bure de aici afirmă, că Krüger a primit de curând raport amănunțit dela Botha, în care acesta dăce, că situația Burilor e esecentă și exprimă firma speranță, că în fine Burii vor învinge.

Numărul Burilor luptători dimpreună cu Africanerii, cari li-s'au alăturat, e de 24.000. Acest număr nu scade, ci dimpotrivă crește zilnic. Raportele lui Kitchener despre Burii prinși, sunt minciună cuteșale. E drept, că Englesii prind aproape în

fie-care și câți-va Burii, aceștia însă nu sunt luptători, ci omeni pașnici, cari se ocupă cu economia și cărora nu le trece prin minte de a lua arma contra Englesilor. Englesii au pierdut și până acum nespuse de mulți omeni, er periodul iernei ce urmează, îi va decima cumplit. Numai luna trecută Englesii au pierdut opt mii de omeni.

Ministrul coloniilor Chamberlain a ținut la Birmingham un discurs în care a dăce, că Anglia apără în Africa sudică statul și coloniile sale. Dacă Anglia s'ar fi dat înapoi dela acest război, ea ar fi pierdut coloniile ei și s'ar fi espus la disprețul întregii lumi civilizate? Anglia a arătat în acest război, că e demnă de strămoșii săi

Convocare.

Adunarea generală a „Reuniunii în vățătorilor gr. cat. din jurul Gherlei“ se va țină în 4 și 5 Iunie st. n. a. c. în comuna Icolodul-mare, — la care prin această sunt rugați a participa toți membrii reuniunii.

Dela comitetul central al Reuniunii învățătorilor gr. cat. din jurul Gherlei.

Gherla, la 10 Maiu st. n. 1901.

Ioan Papiu,
președinte.

Dionisiu Vajda,
secretar.

NECROLOG. În 5 Maiu st. n. a răposat în Blăși Isidor Domșa legător de cărți, după un morb scurt, dureros, în anul 62 al etății și 38 al fericitei căsătorii. Il deplânge soția sa Anna n. Balint, fii săi Aurel și Ioan și nurorele sale Livia n. Moldovan și Emilia n. Grecu.

Literatură.

„Incoronarea“ este titlul unei broșuri de 12 pagini format 8°, tipar elegant, cuprindând versuri de d-l Sergiu Cujbă, București 1901 Editura V. Rola et Comp. Tipografia „Speranța“. Exemplarul franco 50 bani se poate procura dela numita editură, București strada Filantropiei Nr 1.

— **Geografia Ungariei și elemente din geografia generală** pentru școlile populare de Dr. Nicolau Pop, fost corector și profesor gimn. în Brașov. Edițiunea IX cu harta Ungariei și mai multe ilustrațiuni, îndreptată și acomodată celui mai nou plan ministerial de învățământ. Editura lui H. Zeidner Brașov 1901. Prețul broșurat cu harta Ungariei neagră 50 bani, colorată 60 bani.

Note și discusiuni.

Erăși „insurare“.

(Răspuns d-lui S. Pușcariu.)

(Continuare.)

Este compozițiunea verbală *invecinez*, *invecinare* [în+veoin] și în consecință și *insor*, *insurare*, care după a mea interpretare e tot o compozițiune verbală de conjugățiunea I [în+sor(ă)], — o formațiune nouă seu veche a limbii românești?

Dintre cele patru conjugățiuni românești direct moștenite din latinitatea vulgară, precum dovedesc materialul lexicografic al limbii române, active au rămas până în ziua de azi în sfera separată a limbii românești numai conjugățiunile I și IV. Afară de modifiacțiune și trecerile întemplate deja în limba latină rustică, conjugățiunile II și III au rămas staționare, fără să și mai lărgescă sfera ca cuprins, pe când întreaga achizițiune de material nou verbal, fie prin derivațiune, compozițiune, seu imprumut, limba românească a trecut-o la conjugățiunile I și IV.

A clarifica și în cele mai mici amănunte originea compozițiilor verbale: *inveoinare* și *insurare*, ca cronologia, ca timp de proveniență, ar însemna a face istoricul detaliat al conjugățiunii I și IV în cadrul dezvoltării istorice a limbii românești, ceea-ce nefind în intențiunile răspunsului meu, și mai ales având în vedere economia spațiului disponibil cam restrins,

voiți remarca numai momentele esențiale cari cred, însă, că vor lămurii cestiunea în mod satisfăcător.

O observare prealabilă: formațiunile verbale de conjugățiunea I au de regulă ca element *flecșionar* pentru singularul presintelui suficșul -ez, er cele de conjugățiunea IV suficșul -esc. Aceste obișnuite elemente *flecșivice* însă nu sunt indispensabile; compară formele paralele *imbunez* și *imbun* [cf. și *răsbun*]; *impart* și *impărțesc* etc.

Considerând meritul cestiunei, o privire în gramatica istorică a limbii române ne permite următoarea concluziune generală: *formațiunile verbale de conj. I, însoțite de regulă de elementul flecșivic -ez, cad în cea mai veche perioadă a limbii românești, în opozițiune cu formațiunile de conj. IV acompaniate de comun în presintele singular de suficșul -esc, și cari sunt de proveniență ulterioară mai nouă.*

Argumente.

a) *Conjugățiunea I în formațiunile verbale ale limbii române.*

Conjugățiunea dominantă în limbile romanice pentru derivațiuni și formațiuni nouă verbale este *conjugățiunea I în -are*. Că conj. I deja în latinitatea vulgară a început să se estindă pe contul celorlalte 3 conjugățiuni, această o dovedesc forme ca **fidare* derivat din *fidus*, [ital. *fidare*; prov. *fiar*, *fiar*; fran. *fier*; span. *fiar*, port. *fiar*], în locul clasicului **fidere*, seu derivațiivul *pectinare*, [rom. *pieptănare*, ital. *pettinare*, prov. *penchenar*; fran. *peigner*; cat. *pentinar*; span. *peinar*; port. *pentear*], în loc de *pectere*: **pecto* „caput, non **pectino*“, et **pezum*“, non **pectinatum*“, observă gramaticul Caper 93. S. ed. Keil.

Altă dovadă pentru tendința de expansiune a conjugățiunii I deja în sfera limbii latine este imprevurarea, că imprumuturile verbale grecesci erau toate trecute în latinitatea vulgară la conj. I: din *ὀφθαλμῶν* a rezultat *obsonare*, din *προπιεῖν*: *propinare* etc. [Compară W. M. Lindsay. *Die lateinische Sprache*, trad. de H. Nohl, Leipzig 1897, pg. 561—562].

Această aparițiune o prezintă și limba românească în stadiile sale mai vechi cunosute. O mică privire asupra fisionomiei limbii române depuse în vechea literatură română conservată, dovedesc, că formațiunile verbale mai ales prin compozițiune, sunt aproape esclusive de conj. I în -are, în presintele singular cu elementul flecșivic -ez.

Un exemplu simplu și clar. Graiul nostru obișnuit de azi cunoșce aproape esclusiv compozițiunea verbală *adeveresc*, *adeverire* de conjug. IV. Paralel însă se întrebunțază și adjectivul *adeverat*, care după formațiunea sa gramaticală nu poate fi decât partiicipiul unei vechi compozițiuni de conj. I, dispărute azi din graiul zilnic: *adeverez*, *adeverare*, și înlocuite mai târziu prin forma mai nouă de conj. IV: *adeveresc*.

Și că de fapt așa și stă lucrul, ni-o dovedesc d. e. tipăriturile Coresiane, cari nu cunosc decât mai numai compozițiunea *adeverez* seu *adeverez*. În fragmentul păstrat din epilogul Cazaniei I Coresiane [Titul Evangheliilor 1564] cetim: și amă aflată, că toate tălcuesc, *adevereză* și întăresc cu scriptura sfântă. [Bianu-Hodoș. *Bibliografia veche română* pg. 51]. — Praxiul Coresian: și vrea cu noi să fie ca să *adevereză* a noastră sloboziă [Gaster. *Chr. rom. I*, 15*]. Tot aici aflăm și substantivul *adeverătură*, derivat din partiicipiul „adeverat“: eu deaocia mă dușu pre o *adeverătură*. — Cazania II Coresiană [1579—80]: adoara acest lucru *adevereză* zicându [Gaster. *Chrestom. rom. I*, pg. 23].

Adeverez (adeverare, adeverat) e formă veche originală românească, care însă se vede, că deja în epoca diaconului Coresi începute să dispară din graiul viu și să fie înlocuită prin forma modernă de conj. IV: *adeveresc*, căci *sporadic* întâlnim compozițiunea: *adeverire* deja în cele mai vechi monumente de limbă. Așa cetim d. e. tot în tipăriturile Coresiane: era lumină *adeverită*, ce lumina toți omenii (Tetraevangheliul 1570, Ioan, I, 9), apud Gaster. *Chrest. I*, 20.

Alt exemplu.

În codicele voronețan întâlnim esclusiv forma a *vânsla* (conj. I) derivată din substantivul *vânsă* (vâslă), înlocuită azi prin a *vâsli* (conj. IV) d. e. *vânslămu* la margiri (Cod. Vor. ed. Sbera 94/5). Tot sub forma această arhaică de conj. I. aflăm verbul și în cunoscuta notă marginală la Fapt. Apost. c. 21, v. 3 din Noul Testament de Belgrad (Alba-Iulia 1648): întorsura cea demult dăce înnotăm, eră noi am dăce *vânslăm*, căci *vânsla* cu corabia pe apă.

Forma mai nouă: *vânslesc*, *vânslire* de conjug. IV o regăsim d. e. în Divanul lumii de Cantemir 1698: în lopăț *vânsliind* (apud Gaster. *Chr. I*, 327).

Avem deci ca forme originale mai vechi: *adeverare* și *vânslare* (derivațiuni din *adever* și *vânsă*), er ca forme mai noue introduse mai târziu *adeverire* și *vâ(n)slire*. Lupta între formele vechi și moderne o vedem d. e. și azi în paralelismele *ajutorare* și *ajutorire*, *indestulare* și *indestulire* etc.

Concluziune: Conjugățiunea I. dominantă în formațiunile verbale deja în latinitatea vulgară, a trecut cu acest rol și în limbile romanice. În limba română acest rol îl are încă conj. I. în cele mai vechi monumente de limbă românească. De atunci începând însă această funcțiune formativă trece asupra conj. IV, azi aproape singură dominantă în formațiunile nouă verbale. *Deci învecinare, ca și însurare, sunt formațiuni străvechi românești: dovadă tocmai formelor în -are de conj. I.*

Această am susținut-o dealtmăntrelea și în notița mea anterioară, când am dăce, că se poate stabili ca o normă generală în dezvoltarea istorică a limbii românești, că compozițiunile verbale cu prep. în de conj. I. sunt seu moșteniri directe din limba latină seu cel puțin *formațiuni vechi românești*.

(Va urma.)

N. Sulică.

DIVERSE.

Cum se pōrtă copiii la diferite popōre. În Africa, și mai ou sēmă în țările sēlbatice, omul calcă în picioare învățătura scripturei: „Îți vei căștiga pānea în sudorea feții tale“. Acolo omenii vénéză, fac război, er restul timpului dorm și viséză, pe când femeia, în afară de grijiile casei, e ca o vită de jug, purtând sarcinile cele mai grele și făcând treburile cele mai chinuitoare. E lesne de înțeles, că copiii sunt o mare încercătură pentru dēnsa. De aceea femeia beduină, ca să împice dragostea de mamă cu datorita ei de-a munci, își lēgă copilul cu un cōrșaf de mijloc, la spate, și așa are mānile libere, ca să rīșnēscă grāu, să facă māncare, să spele rufe etc. Mai practice încă sunt familiile indiene. Dēnselle de asemenea au aspra meseriă de rōbe și de animale de forță. Ele iau o scāndură, întind copilul și-l înfășă la un loc cu scāndura, pe care apoi o lēgă la spate în călătōriă. Când trebuie să muncēscă, atērnă scāndura cu copilul de un copac, ast-fel copiii sunt feriți de mușcătura animalelor veninoase. În Brasilia, copiii sunt legați cu o curea, pe care mamele o pōrtă în jurul capului. În Asia-centrală, copiii se lēgă de asemenea la spate. Chinesele îi învătie într'o bucată de stofă, avēnd la colțuri panglice pe care le înodă pe piept. Japonesele își pun copiii în rochie, care formēză un sac natural, alte mame îl atērnă la cingătōre. În țările reci, copiii sunt încunjurați de mari precauțiuni. Femeile eschimoze și lapone, după-ce-i înfășă bine, îl bagă în saci de blană din cari li-se vēd numai fețele. În Suedia, copiii sunt purtați în panere (corfe), cari se iau la braț, ca și tērguelile din piață. În Iava femeile își pōrtă copiii la subțioră ca pe un pachet și le e rușine să-i pōrte alt-fel. În sfirșit, în Rusia, copiii sunt lăsați liberi acasă, și acesta e singurul mijloc ca dēnșii să creșcă bine.

Cum trāesce Krüger în Europa.

Asupra modului cum trāesce președintele Krüger în Europa, diarele din Amsterdam publică următoarele: Krüger se scōlă la șese dimineața. După-ce a beut cafeaua, citeșce o oră Biblia și-și fumēză pipa, pe care în genere n'o scōte din gură decât când mănāncă. După-ce a cetit Biblia, i-se oitese scrisorile și telegramele, cari sosesc zilnic în număr mare. El ține mult, ca să i-se cētēscă toate articolele anglofobe din presa franceză și cu cât aceste articole sunt mai violente, cu atât se bucură mai mult. Dacă vremea e frumoasă, el se plimbă cu trāsura, care pōrtă blasonul Transvaalului și ai căreia lachei pōrtă livrēua verde ca și atădată în nenorocita republică. Șeful poliției transvaaliene Bredell face garda personală a președintelui.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Reductor responsabil: Traian H. Pop.

Cursul la bursa din Viena.

Din 10 Maii, n. 1901.

Renta ung. de aur 4%	117.60
Renta de corone ung. 4%	93.10
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	120.80
Impr. cail. fer. ung. in argint. 4 1/2%	100.10
Oblig. cail. fer. ung. de ost I. emis.	118.75
Bonuri rurale ungare 4%	92.60
Bonuri rurale croate-slavone	93.60
Impr. ung. cu premii	174.50
Losuri pentru reg. Tisei si Seghedin	141.75
Renta de argint austr.	98.60
Renta de hartie austr.	98.15
Renta de aur austr.	117.95
Losuri din 1860.	140.75
Actii de-ale Banței austro-ungar	16.71
Actii de-ale Banței ung. de credit.	699.—
Actii de-ale Banței austr. de credit.	693.—
Napoleondorf.	19.10
Marcii imperiale germane	117.50
London vista.	240.32
Paris vista.	95.52
Rente de corone austr. 4%	97.50
Note italiene	90.10

Cursul pieței Brașov.

Din 11 Maiu 1901.

Banconota rom. Cump.	18.90	Vend.	18.94
Argint roman. Cump.	18.—	Vend.	18.04
Napoleond'orf. Cump.	19.06	Vend.	19.10
Galbeni Cump.	10.30	Vend.	11.40
Ruble Rusesca Cump.	127.—	Vend.	2.57
Marcii germane Cump.	58.50	Vend.	23.65
Lire turcesca Cump.	10.74	Vend.	21.70
Soris. fonc. Albina 5%	100.—	Vend.	101.—

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 10 Maiu 1901.

Măsura său greutatea	Calitatea.	Valuta în	
		Kor.	fil.
1 H. L.	Grâuul cel mai frumos	12	—
"	Grâu mijlociu	11	80
"	Grâu mai slab	11	50
"	Grâu amestecat	9	70
"	Săcară frumoasă.	8	70
"	Săcară mijlocie.	8	30
"	Orz frumos	7	50
"	Orz mijlociu.	7	40
"	Ovės frumos.	6	20
"	Ovės mijlociu.	5	70
"	Cucuruz	8	20
"	Mălaiu (meiu)	8	40
"	Mazăre.	16	40
"	Lințe	21	—
"	Fasole	10	50
"	Sămēnță de in	25	—
"	Sămēnță de cânepă	8	60
"	Cartofi.	2	59
"	Măzărice.	—	—
1 kilă	Carne de vită	—	96
"	Carne de porc	—	88
"	Carne de berbec.	—	—
kil.	Său de vită prospēt.	40	—
100 "	Său de vită topit.	76	—

Tergul de rimători din Steinbruch.

Starea rimătorilor a fost la 7

Maiu n. de 55,044 capete, la 8 Maiu n. au intrat 1489 capete și au eșit 382 capete, rămânând la 9 Maiu n. un număr de 54,862 capete.

Se notēză marfa ungerescă: veche grea dela 82—84 fil. tinēră grea dela

90—92 fil., de mijloc dela 88—90 fil., ușoră dela 0—0 fil. — Sērbescă: grea 86—88 fil., de mijloc 84—86 fil., ușoră 82—84 fil. kilogramul.

Nr. 6488—1901.

PUBLIcaȚIUNE.

Din puterea unei dispozițiunii a direcțiunii catastrale reg. ung. din Clușiu, comisariul reg. ung. pentru estimările catastrale, domnul Adolf Barth va sosi in cel mai apropiat timp aici in Brașov ca să facă elaborate nouē pentru clasificarea dării de pământ.

Atragem atențiunea părților interesate asupra acestei împrejurări cu acel adaus, că în casurī de acelea, unde parcelele primite prin comasațiune de atunci încōci s'ar fi împărțit între mai mulți posesori s'au ar fi aruncate în diverse părți ale hotarului, posesorii, spre a curma pertractări îndelungate, mai corespunđător ar procede, decā la timpul s'au ar presenta numitelui comisar plan schițat cum și-au împărțit parcelele și pentru ce soi de cultură agronomică le-au folosit.

Brașov, in 8 Maiu 1901.

(189).1—2

Magistratul orășenesc.

Nr. 3998—1901.

PUBLIcaȚIUNE

despre măsurarea posterioră a dării de venit clasa a III pe anul 1901.

Din partea subsemnatului perceptorat orășenesc se aduce la cunoștința generală, că listele pentru măsurarea de dare pregătite de direcțiunea financiară și trimise aici cu resoluțiunea aceleia din 4 Maiu 1901 Nr. 19624/III — cuprinđend darea tuturor acelor contribuabili, carī in anul 1901 au inceput vre-o meserie supusă dării de venit după clasa a III se află espuse și stau la dispozițiune timp de 8 zile adevcă dela 9—16 Maiu 1901 dela 8—12 ore a. m. pentru-ca fie care se le potă lua in vedere și se-si potă face observările atāt cu respect la darea proprie, cât și la a altora.

Aceste observări se pot inainta in cele 8 zile menționate la direcțiunea financiară regescă, ér mai târđiu la comisiunea pentru reclamări in cauza de dare.

Tot-deodată se provocă acei industriași, a căror industrie s'au ocupațiune este supusă la dare de venit după clasa III der carī și-au inceput meseria numai in 1900 s'au 1901 se-si presente fasiunea despre venitul meseriei — de cumva n'au prezentat'o până acum — in termen de 8 zile la acest perceptorat orășenesc. spre a încungiura urmările legii.

In fine se comunică mai la vale dīlele, in carī comisiunea pentru statuirea dării de venit clasa III își va ține ședințele adăugând, că ședințele se încep dimineața la 7 ore in sala cea mică a casei Statului și că contribuabili și aci își pot face obiecțiunile lor s'au in personă s'au prin plenipotențiari cu document legal.

Măsurarea dării se va face in următoarea ordine fără a se pute schimba, anume:

Sămbătă in 18 Maiu.

Birtășii mici, birtășii, ospetari, hotelieri, cafegii, cei carī vënd bucate reci, cei carī dau vipt s'au fierb pentru a vinde.

Luni in 20 Maiu.

Posesorii de școle pentru menagiu, brutarii de tot soiul, turtarii, vëndători de făină, morarii, instructorii in grădinile de copii, medicii, advocații, agenții, orologerii, opticienii, musicanții, profesorii de musică, aprovisionătorii de lemn și de petriș, instalatorii de apăducte.

Marti in 21 Maiu.

Angajații la transport public, curățitori de strade, vëndători de haine vechi arendașii cumpenii orășenesca, societățile de treerat cu mașina, arendașii de moșii, pyrotehnicii, posesorii de panoramă, zidarii, mēsarii, cismarii, mōșele, tinichigii, rotarii, papucarii, bărbierii, cofetarii, fabricanții de zahar, intreprenorii de zidiri, zidarii, decoratorii, zugravii, fotografii, birjarii, cărăuși, apotecarii și fabricanții.

Mercuri in 22 Maiu.

Grădinarii artificiali, neguțatorii de delicatose, de ouē, cei mici și cei cu negoț amestecat, neguțatorii de haine, pânză și de modă, postovarii, gleislerii, colonialiștii, librarii, neguțatorii de mașini, mobile de fier, chipuri, mașini de cusut și de biciclete, procuriștii și băncile.

Joi in 23 Maiu.

Măcelarii, afumătorii de cărnuri, instituttele de spălat și de dichisală, croitorii pentru bărbați și cei pentru femei, vëndătorii de ape minerale, cojocarii și antreprisele și reuniunile obligate la depunerea publică a socoților lor.

Brașov, in 7 Maiu 1901.

1—3.(188)

Magistratul orășenesc.

Nr. 6539—1901.

Licitație cu oferte.

La 22 Maiu 1901, inainte de mēdădi la 10 ore, se va ține in localul oficiului economic orășenesc licitație cu oferte, spre a se da in antreprisă lucrările rezerate pentru:

a) facerea drumului de carē in partea prelungită a Stradei Fântānei începēnd dela cāsarma honvedilor, până unde abate calea Tramwaiului, respective până unde acesta se împreună cu drumul gării. Pentru aceste lucrări s'au preliminarat din partea oficiului edil orășenesc suma de 10714 corone.

b) pentru aședzarea unui șir de țevi pentru conducerea de apă anume:

1-iu un șir de țevi, cu inceputul și legătura sa dela apăductul aflător in strada Fântānii din Blumēna până in Strada cea nouă numită a Elisavetii, pentru care sunt preliminarate 2266 cor. 80 fil.

2-a, alt șir de țevi, care incepe și se lēgă de șirul de țevi deja existent in drumul gării la punctul unde calea ferată Tramwai abate spre gară; acest șir nou de țevi va trece pe dedesubtul șinelor cāii ferate de stat, se va întinde da-alungul docurilor Rud. Schmidt, Samuel Klein și a pământurilor lui G. Ieremias până la docurile cele noue ale societății comerciale agricole ale Sașilor din țera Bērsei, in lungime de 489.85 metrii, pentru care s'au preliminarat — 874 cor. 89 fil.

3-a; al treilea șir de țevi, care se va incepe și se va lega de șirul de țevi menționat sub 2, și se va întinde până la locul pe care se afla magazinul de lemne orășenesc, in lungime de 165 metrii și cu spese preliminarate... — 321 cor. 31 fil.

Amatorii sunt provocați a-si presenta ofertele in scris timbrate după lege și sigilate la oficiul economic orășenesc până la ziua și ora arătată in frunte. Aceste oferte au să conțină vadiul de 5% — socotite după suma preliminarată, in total cu 14177 corone, s'au in banii gata s'au in hārtii de valōre; mai de parte se conțină -- și încă separat pentru lucrările de sub A și separat pentru cele de sub B — in formă clară și nendoelnică scādēmēntul ce oferentul are de cuget a-l face de suma preliminarată, scādēmēntul il va esprima in procente atāt in cifre, cât și in litere s'au cuvinte; in fine ofertele au să conțină declarațiunea, că oferentul cunoșce bine planurile, preliminaratele și condițiunile, adăugēnd, că se supune aceloră fără nici o rezervă.

Condițiunile de ofert, condițiunile contractului, planurile și preliminaratele stau la dispoziția și se pot lua in vedere in localul oficiului economic orășenesc până in ziua de licitația, in fie-care di dela 8—12 antemeridiane, adevcă pe timpul orelor de oficiu.

Brașov, in 27 Aprilie 1901.

1—3 (186)

Magistratul orășenesc.

Binevoiti a Vē procura: **LOSURI DE CLASĂ**

numai dela societatea de bancă in comanditā

JACOB L. ADLER & FRATELE

la care s'au plătīt in ciclul trecut cāștiguri insemnate de:

șese-sute-trei-deci de mii corone.

Tragerea clasei prime se incepe deja in:

22 Maiu st. n. a. c.

Losuri originale: **intregi:** 12 corone || **jumetati:** 6 corone, || **sferturi:** 3 corone, || **optimi:** 1 1/2 corone || precum și ori-ce esplicare dinpreună cu prospecte se capetā la:

JACOB L. ADLER & FRATELE societete de bancă in comanditā,

singura colecturā principalā in **BRAȘOV.**